

KAZIMIERZ WIERZYŃSKI (1894-1969) ŻYCIE I TWÓRCZOŚĆ bibliografia przedmiotowa w wyborze

Biografia i dorobek twórczy Kazimierza Wierzyńskiego nie są tak powszechnie znane, jak autorów, którzy zazwyczaj znajdują się w kanonie lektur szkolnych. Umieszczenie poety w gronie patronów roku 2024 jest zapewne przejawem potrzeby zmiany tego stanu. Dla nas to okazja do przybliżenia Państwu i utworów Wierzyńskiego i literatury jemu poświęconej.

Same teksty pisarza nasi czytelnicy znajdą w katalogu bibliotecznym, jak zakładamy, bez problemu. To zestawienie natomiast, to przegląd opracowań. Pierwsza i druga część wykazu to publikacje naukowe, popularnonaukowe, eseje, także publicystyka. Część trzecia i czwarta to materiały kierowane do nauczycieli i uczniów. Takich, typowo edukacyjnych pomocy, jak się okazuje, jest niewiele. Pojawiały się jednak na przestrzeni lat, co sygnalizuje umieszczone w wykazie nieduże opracowanie z 1939 roku (!). Zasoób wybranych publikacji wydaje się obszerny i różnorodny. Są tu i poważne analizy naukowe, i teksty bardziej przystępne. I przekrojowe, i skoncentrowane na poszczególnych utworach, zagadnieniach czy etapach życia pisarza. W doborze piśmiennictwa skupiono się na pozycjach nowszych. Zależało nam również, by wybrane materiały dostępne były w różnej postaci. Stąd, choć przede wszystkim, są to książki i czasopisma ze zbiorów Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej w Olsztynie w tradycyjnej papierowej edycji, znaczącym uzupełnieniem są prace w wersji elektronicznej, mające w internecie wolny dostęp. Hipertącza kierują do katalogu biblioteki online lub/i do samych tekstów. Ich aktualność sprawdzono 11 kwietnia 2024 r. Pozycje bez linków oznaczają artykuły z czasopism, z których można korzystać w naszym wydziale Informatorium. Czytelnia.

Bibliografię otwiera zbiór materiałów z konferencji, której tytuł jest cytatem z wiersza Kazimierza Wierzyńskiego. A że pochodzi z utworu „Rozmowa w bibliotece” (z tomu „Gorzki urodzaj”, 1933), trudno było się oprzeć, aby nie przytoczyć kilku wersów więcej:

„Weź mnie stąd, z górnej półki, zza szkła biblioteki,
Wymij z opraw skórzanych i wyprowadź z ksiąg.
Chcę wrócić, jak emigrant, z podróży dalekiej,
Z papieru, z martwych liter, żywy, do twych rąk.

Zawołaj mnie po prostu, imię moje wymów,
Gorącym głosem roztrąć szkielety mych słów,
Wyprowadź mnie z tych książek, uwolnij mnie z rymów
I z potrzasku oswobodź zatrzaśniętych strof...”

Zapraszamy do lektury zestawienia, interesujących Państwa opracowań i, oczywiście,
poezji Kazimierza Wierzyńskiego!

KSIAŻKI

1. „Chcę wrócić, jak emigrant, z podróży dalekiej, Z papieru, z martwych liter, żywy, do twych rąk...” : życie i twórczość Kazimierza Wierzyńskiego (1894-1969) : materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej w 50. rocznicę śmierci poety : Londyn, 16 lutego 2019 / pod redakcją Beaty Dorosz. – Warszawa : Instytut Badań Literackich PAN. Wydawnictwo, 2019. – 397 s.
Książka zawiera m.in.: „I zacznę się znowu...” : o przemianach poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Wojciech Ligęza. Zegary i czas w twórczości K. Wierzyńskiego / Jan Zieliński. W stronę poetyckiej atopii : dziedzictwo ziemi w wierszach K. Wierzyńskiego / Justyna Gorzkowicz. Topos ogrodnika na przykładzie wiersza „Ogrodniczy” K. Wierzyńskiego : analiza tekstu / Monika Anna Noga. Poeta na igrzyskach : „Laur olimpijski” K. Wierzyńskiego / Konrad Niciński. K. Wierzyński i polityka / Rafał Habielski. Wierzyński wśród ludzi - kartografia jego przyjaźni : rekonesans / Nina Taylor-Terlecka. K. Wierzyński - (pół)intymnie, czyli tryptyk biograficzny / Beata Dorosz. K. Wierzyński i Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie / Regina Wasiak-Taylor. Echa twórczości K. Wierzyńskiego w londyńskich dziennikach emigracyjnych / Jolanta Chwastyk-Kowalczyk

Wypożyczalnia 185640
[Link do katalogu biblioteki](#)

2. Czytanie Wierzyńskiego / pod redakcją Wacława Lewandowskiego i Jakuba Osińskiego. – Wydanie pierwsze. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019. – 337 s.
Zawiera analizy i interpretacje wierszy: Na Placu Bastylli, Tryptyk, Popkowice, Piłsudski, Match footballowy, Erminio Spalla, Dyskobol, Pochwała drzew, Biblia polska, Msza żałobna w katedrze nowojorskiej, Rozmowa z Orfeuszem, Ogrodnicy, Nowe życie, Czarne Błoto, Słyszę czas.
 Wypożyczalnia 185644
[Link do katalogu biblioteki](#)
3. „Jeśli mi słowo bić przestanie, co mi po sercu” : o twórczości Kazimierza Wierzyńskiego / Jolanta Dudek. – Kraków : Instytut Literatury, 2023. – 235, [13] s.
„Książka [...] jest skondensowaną monografią poświęconą życiu i twórczości Kazimierza Wierzyńskiego, jednego z najwybitniejszych współczesnych poetów polskich, autora wierszy lirycznych, które przetrwały próbę czasu, w tym trwający trzydzieści lat okres emigracji (1939–1969) swego twórcy. Pierwszy rozdział książki kreśli zarys biografii poety oraz krajowej recepcji jego twórczości, zaś rozdział drugi zawiera wnikliwe omówienie poszczególnych etapów twórczości oraz analizy powstałych utworów. Ściśle z nimi powiązany rozdział trzeci, poświęcony interpretacjom wybranych wierszy, umożliwi czytelnikom – na przykładach aktualnych odczytań wierszy pochodzących z najważniejszych okresów twórczości poety – prześledzenie przemian artystycznych liryki Wierzyńskiego od momentu jego debiutu aż do ostatnich chwil życia. [...] Uzupełnieniem monografii jest dołączona do niej antologia wybranych utworów Kazimierza Wierzyńskiego pochodzących z kolejnych zbiorów jego wierszy z lat 1919–1969” [ze streszczenia].
 Wypożyczalnia 184987
[Link do katalogu biblioteki](#)
4. Kazimierz Wierzyński / Anna Nasiłowska. – Warszawa : „Interim”, 1991. – 112, [1] s, [12] s. tabl.
 Wypożyczalnia 157205
[Link do katalogu biblioteki](#)
5. Kazimierz Wierzyński czytany na nowo / pod redakcją Anny Kasperek i Józefa Wróbla. – Kraków : Towarzystwo Doktorantów UJ ; [Bielsko-Biała] : Wydawnictwo Nowa Strona, 2016. – 171 s.
Kazimierz Wierzyński (1894-1969) po latach / Jolanta Dudek. Podobne niepodobieństwo : K. Wierzyński i Albert Camus / Joanna Roś. W poszukiwaniu prawdy (o) miłości w „Pamiętniku miłości” K. Wierzyńskiego / Łukasz Wróblewski. „Nie ma dla nas ucieczki” : K. Wierzyński na łamach „Tygodnika Polskiego” / Jakub Osiński. „Obywatelu, nie samym chlewem człowiek żyje” – K. Wierzyński o Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej / Marlena Kowalska. Formy modlitewne w wojennej poezji K. Wierzyńskiego / Anna Kasperek. „Czy kiedykolwiek będzie gotowa ta odrobina ostateczna” - wiersz jako suplement? : o „miejscach wspólnych” „poetyckiego witalizmu” K. Wierzyńskiego i Leśmianowskiej koncepcji poezji / Rafał Milan. Kategoria muzyczności w wierszu „Szopen” K. Wierzyńskiego / Michał Sadowski. O sobie samym : strategię autokreacji w prozie wspomnieniowej K. Wierzyńskiego / Katarzyna Kuchowicz. Między wyrażalnym a niewyrażalnym : K. Wierzyńskiego filozofia słowa w tomie „Sen mara” / Paulina Urbańska.
 Wypożyczalnia 179439
[Link do katalogu biblioteki](#)
[Wersja elektroniczna książki dostępna na platformie Academic Journals](#)
6. Liryka Kazimierza Wierzyńskiego z lat 1951-1969 / Jolanta Dudek. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1975. – 177, [2] s.
 Informatorium. Czytelnia 821.161 ; Wypożyczalnia 76350, 76859
[Link do katalogu biblioteki](#)
7. Poetyka Williama B. Yeatsa i Kazimierza Wierzyńskiego : paralela / Jolanta Dudek. – Kraków : „Universitas”, 2001. – 214 s.
„Celem tego podwójnego studium poświęconego »Wieży« (»The Tower«) W.B. Yeatsa i »Piątej porze roku« Kazimierza Wierzyńskiego jest ukazanie paraleli między dwoma bliskimi sobie artystycznie i ideowo zjawiskami literackimi, znacznie jednak odległymi w czasie i przynależnymi do różnych nurtów europejskiej tradycji kulturalnej” [z wstępu].
 Wypożyczalnia 154973
[Link do katalogu biblioteki](#)

8. Studia i rozprawy. T. 3 / Maria Dłuska. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1972. – 193, [2] s.
Antologia artykułów nt. życia i twórczości K. Wierzyńskiego oraz analiz jego wierszy: „Kufier”, „Gdzie nie posieją mnie...”, „Mowa i ziemia”, „Piąta pora roku”, „Badania lekarskie”, „Nie lękaj się”.
Wypożyczalnia 62370
[Link do katalogu biblioteki](#)
9. Studia o twórczości Kazimierza Wierzyńskiego / pod redakcją Ireneusza Opackiego przy współudziale Romualda Cudaka. – Katowice : Uniwersytet Śląski, 1986. – 200 s.
Zawiera m.in.: *Polotny staffizm Wierzyńskiego / Jerzy Paszek. Pamiętnik i miłość : o „Pamiętniku miłości” K. Wierzyńskiego / Romuald Cudak. W pułapce mitotwórstwa : koncepcja jednostki w „Kurhanie” K. Wierzyńskiego w aspekcie mitu bohatera romantycznego / Henryk Odrozek. „W garderobie duchów” K. Wierzyńskiego / Urszula Kowalska. „Krzyże i miecze” : studium o dwu drogach wznoszenia się ponad klęskę / Anna Węgrzyniakowa. Potrzeba trwania : o „Piątej porze roku” K. Wierzyńskiego / Aleksander Nawarecki.*
Wypożyczalnia 120585
[Link do katalogu biblioteki](#)
10. Wspomnienia o Kazimierzu Wierzyńskim / zebrał i opracował Paweł Kądziela. – Warszawa : Biblioteka „Więzi”, 2001. – 432 s., [16] s. tabl.
„Stosunkowo dokładnie opisano i zinterpretowano lirykę Wierzyńskiego [...]. Słabiej znana jest biografia pisarza. Wypełnieniu tej luki ma służyć niniejsza książka [...]. W tomie niniejszym przedrukowano zarówno wspomnienia, jak ważniejsze syntetyczne studia o twórczości Wierzyńskiego tych historyków literatury (Terlecki, Weintraub, Bielatowicz, Jeleński, Danilewicz Zielińska, Wieniewski), którzy osobiście znali poetę” [ze wstępu].
Wypożyczalnia 155884
[Link do katalogu biblioteki](#)

ROZDZIAŁY I ARTYKUŁY Z KSIĄŻEK I CZASOPISM

11. „Anioł chopinowski” i „niepisany wiersz” : o korespondencji Haliny i Kazimierza Wierzyńskich : (tuzin listów i garść uwag) / Beata Dorosz // *Sztuka Edycji*. – 2019, nr 2, s. 153-174
O życiu i głęboko emocjonalnej relacji tączącej małżonków uwidocznionej w korespondencji oraz same teksty wybranych listów zaopatrzone we wprowadzenia i objaśnienia.
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na Akademickiej Platformie Czasopism UMK](#)
12. Cyfrowa edycja korespondencji Lechonia i Wierzyńskiego (1941-1955) w kontekście prywatności dyskursu : analiza przypadku / Agnieszka Szulińska, Paweł Rams // *Sztuka Edycji*. – 2019, nr 2, s. 103-110
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na Akademickiej Platformie Czasopism UMK](#)
13. Czas i historia w późnej poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Anna Cichy // *Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ. Nauki Humanistyczne*. – Nr specjalny 5 (1/2014), s. 109-118
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w repozytorium CeON](#)
14. „Drogi Żuczku!...” : o odcieniach intymności w korespondencji Wierzyński-Grydzewski-Lechoń i sposobach ich edytorskiego opracowania / Konrad Niciński // *Sztuka Edycji*. – 2019, nr 2, s. 97-101
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na Akademickiej Platformie Czasopism UMK](#)
15. Franciszkanizm we wczesnej poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Anna Kasperek // *W: Nauki humanistyczne i społeczne. Cz. 9 / redakcja naukowa Jędrzej Nyckowiak, Jacek Leśny*. – Poznań : Młodzi Naukowcy, 2018. – S. 34-39
*„Przedmiotem artykułu jest analiza motywów franciszkańskich we wczesnej poezji Kazimierza Wierzyńskiego (w tomach *Wiosna i wino* i *Wróble na dachu*)”.*
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego](#)
16. Glosa do orfeistów : (na marginesie wiersza *Rośliny* Kazimierza Wierzyńskiego) / Jakub Osiński // *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio FF – Philologia*. – Vol. 36, 2 (2018), s. 19-30
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na platformie Biblioteka Nauki](#)

17. "I tylko jedno jest zdarzenie: dworzec" : dworzec w poezji Kazimierza Wierzyńskiego : motyw melancholii małomiejskiej / Piotr Wiesław Rudzki // Jednak Książki. Gdańskie Czasopismo Humanistyczne. – 2014, nr 1, s. 29-35
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w bazie BazHum](#)
18. Inne zeszyty : Chopin w twórczości poetyckiej Kazimierza Wierzyńskiego / Małgorzata Juda-Mieloch // Topos. – 2020, nr 3, s. 72-80
19. Innowacje frazeologiczne w Wiośnie i winie Kazimierza Wierzyńskiego / Anna Kasperek // W: Nauki humanistyczne i społeczne. Cz. 9 / redakcja naukowa Jędrzej Nyćkowiak, Jacek Leśny. – Poznań : Młodzi Naukowcy, 2018. – S. 26-33
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego](#)
20. Józefa Piłsudskiego portret wielokrotny / Maria Cyran // Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. - 2018/2019, nr 1, s. 30-50
M.in.: Portret mityczny w wierszach Wierzyńskiego i recenzji Schulza pt. „Wolność tragiczna”.
21. Karpaty Wschodnie Kazimierza Wierzyńskiego / Katarzyna Michałkiewicz // Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ Nauki Humanistyczne. – Nr specjalny 5 (1/2014), s. 41-57
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w repozytorium CeON](#)
22. "Kasandra się myli" : epilog przyjaźni Wierzyńskiego z Lechoniem / Ewa Bartos // W: Literatura polska obu Ameryk : studia i szkice. Seria druga / pod redakcją Bożeny Szałasty-Rogowskiej. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. – S. 87-101
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego](#)
23. Kazimierz Wierzyński : od skamandryckiej „filozofii życia” do utraconych złudzeń młodości / Maria Cyran // Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. - 2019/2020, nr 1, s. 123-156
M.in.: Motywy tyrtejskie w poezji czasu wojny ; Poeta-emigrant, „rozwłóczony po świecie przybłąda”.
24. Kazimierz Wierzyński 1894-1969 / opracowała Maria Dłuska // W: Literatura polska w okresie międzywojennym. T. 2 / zespół redakcyjny Jerzy Kądziera, Jerzy Kwiatkowski, Irena Wyczańska. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1979. – S. 315-362
Informatorium. Czytelnia 821 F ; Wypożyczalnia 95508, 95509, 95510, 95546, 95548
[Link do katalogu biblioteki](#)
25. Kazimierz Wierzyński *Gdzie nie posieją mnie...* / Maria Dłuska // W: Liryka polska : interpretacje / pod redakcją Jana Prokopa i Janusza Sławińskiego. – Gdańsk : Słowo/Obraz Terytoria, copyright, 2001. – S. 293-319
Informatorium. Czytelnia 821.16
[Link do katalogu biblioteki](#)
26. Kazimierz Wierzyński *Gdzie nie posieją mnie...* / Maria Dłuska // W: Liryka polska : interpretacje / pod redakcją Jana Prokopa i Janusza Sławińskiego. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1966. – S. 251-276
Wypożyczalnia 40861, 40862, 40863
[Link do katalogu biblioteki](#)
27. Kazimierz Wierzyński *Ojczyzna chochołów* / Romuald Cudak // W: Poezja polska od romantyzmu do dwudziestolecia międzywojennego : interpretacje / pod redakcją Aliny Kowalczykowej i Teresy Marciszek. – Warszawa : „Stentor”, copyright 1999. – S. 217-227
Informatorium. Czytelnia 821.16 ; Wypożyczalnia 151813
[Link do katalogu biblioteki](#)
28. Kazimierz Wierzyński *Ogrodnicy* / Krzysztof Dybciak // W: Czytamy wiersze / wybór, opracowanie i wstęp Janusz Maciejewski. – Wydanie drugie uzupełnione i poprawione. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1973. – S. 123-131
Informatorium. Czytelnia 821.16 ; Wypożyczalnia 66943, 66944
[Link do katalogu biblioteki](#)

29. Kazimierz Wierzyński w kręgu Polskiego Instytutu Naukowego / Beata Dorosz // Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Filologiczna. Historia Literatury. – Z. 6 (2011), s. 44-87
O latach amerykańskiej emigracji poety i jego relacjach z Polskim Instytutem Naukowym w Ameryce z siedzibą w Nowym Jorku.
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na stronie Repozytorium Uniwersytetu Rzeszowskiego](#)
30. Kazimierza Wierzyńskiego przygody z przekładami / Jakub Osiński // Tematy i Konteksty. – Nr 10 (2020), s. 63-76
„Kazimierz Wierzyński rzadko przekładał utwory literackie; zdecydowanie częściej jego autorskie dzieła były i są tłumaczone na języki obce. Znaczenie twórczości niegdysiejszego skamandryty w historii literatury polskiej XX wieku jest jednak dostatecznym uzasadnieniem zarówno rozważań nad jego warsztatem translatorskim, które znajdują się w pierwszej części niniejszego studium, jak i przeglądu tłumaczeń utworów Wierzyńskiego na języki obce, którego dokonamy w jego drugiej części. Te dwie przygody poety – tłumaczenie i bycie tłumaczonym – wydają się bowiem nierozzerwalnie ze sobą związane”.
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Rzeszowskiego](#)
31. „Laur olimpijski” poety / Agnieszka Rydz // Polonistyka. – 2006, nr 4, s. 37-41
O wierszach z tomiku „Laur olimpijski”.
32. Modlitwy Kazimierza Wierzyńskiego / Magdalena Danielewiczowa // Poradnik Językowy. – 2022, nr 7, s. 22-34
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na platformie Biblioteka Nauki](#)
33. Muzyczne światy w poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Ewa Lewandowska-Tarasiuk // Zeszyty Naukowe PUNO. – Vol 8, nr 1 (2020), s. 239-249
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na platformie Biblioteka Nauki](#)
34. Muzyka w wierszach Kazimierza Wierzyńskiego / Wojciech Ligęza // Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ Nauki Humanistyczne. – Nr specjalny 5 (1/2014), s. 13-27
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w repozytorium CeON](#)
35. Niewola mitu : (*Wolność tragiczna* K. Wierzyńskiego) / Ireneusz Opacki // W: Poezja polska : interpretacje / pod redakcją Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz i Bogdana Zelera. – Katowice : Wydawnictwo „Książnica”, copyright 2000. – S. 254-271
Informatorium. Czytelnia 821.16
[Link do katalogu biblioteki](#)
36. Nieznane juvenilia Kazimierza Wierzyńskiego / Artur Truszkowski // Tematy i Konteksty. – 2012, nr 2, s. 125-131
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Rzeszowskiego](#)
37. O debiucie Kazimierza Wierzyńskiego – „lutnisty ciemnego czasu i losu” / Gerard Sowiński // Ruch Literacki. – 1985, z. 5/6, s. 479-488
O uznawanych za pierwsze, opublikowanych w miesięczniku „Brzask” wierszach: „Niech żyje życie” z 1912 r. oraz z 1913 r. „Pierś moją młoda”, „Jam jest wicher...”, „Król” i „Fala”. [Zob. też poz. 36: Nieznane juvenilia...].
38. O pierwszeństwie poezji we wszystkim na świecie : *Towarzysz Październik* Kazimierza Wierzyńskiego / Jakub Osiński // Ruch Literacki. – 2018, z. 1 s. 51-72
O jedynym dramacie Kazimierza Wierzyńskiego, napisanym w 1950 r., a wydanym dopiero w roku 1992.
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na platformie Biblioteka Nauki](#)
39. Obraz Józefa Piłsudskiego w poezji dwudziestolecia międzywojennego na przykładzie „Wolności tragicznej” Kazimierza Wierzyńskiego / Maciej Wcisło // Littera/Historica. – 2017, nr 5, s. 27-54
[Wersja elektroniczna czasopisma dostępna na stronie Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego](#)
40. "Okno w okno z światem" : o wierszach Kazimierza Wierzyńskiego pisanych "w wojsku austriackim i w niewoli rosyjskiej" / Jakub Osiński // Konteksty Kultury. – T. 13, z. 3 (2016), s. 242-259
„Artykuł został poświęcony wierszom Kazimierza Wierzyńskiego napisanym podczas I wojny światowej, a opublikowanym w tomie Wielka Niedźwiedzica z 1923 roku”.
[Elektroniczna wersja artykułu dostępna na Portalu Czasopism Naukowych](#)

41. Po co nam Czarny polonez Kazimierza Wierzyńskiego / Anna Legeżyńska // W: Interpretować dalej : najważniejsze polskie książki poetyckie lat 1945-1989 / redakcja Anna Kałuża, Alina Świeściak. – Kraków : Universitas, copyright 2011. – S. 211-228
Wypożyczalnia 172680
[Link do katalogu biblioteki](#)
42. Persona liryczna / Anna Nasiłowska. – Warszawa : Wydawnictwo IBL PAN, 2000. –S. 91-170 : W stronę Wierzyńskiego
Dlaczego o Wierzyńskim? ; Wierzyński i ideologia sanacji ; Romantyzm wrześnieowy i formy pośrednie ; Przemiany w powojennej poezji Wierzyńskiego.
Wypożyczalnia 152866
[Link do katalogu biblioteki](#)
43. Poeta „do usług” w objęciach „wielkiego manipulatora” : (na marginesie korespondencji Kazimierza Wierzyńskiego z Jerzym Giedroyciem) / Beata Dorosz // Sztuka Edycji. – 2015, nr 2, s. 7-15
„Tekst jest oparty na niepublikowanej dotychczas korespondencji Jerzego Giedroycia z Kazimierzem Wierzyńskim, zachowanej w Archiwum Kultury w Maisons-Laffitte, na którą składa się około 440 listów z lat 1944-1969”.
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na Akademickiej Platformie Czasopism UMK](#)
44. Poeta „przed czymś nieznanym w samym sobie”, czyli Kazimierz Wierzyński słuchający muzyki / Iwona Puchalska // Ruch Literacki. – 2017, z. 4, s. 377-388
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na stronie Czasopisma Polskiej Akademii Nauk](#)
45. Portrety i szkice literackie / Artur Hutnikiewicz. – Warszawa ; Poznań ; Toruń : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1976. – S. 185-204 : Pierwsza i druga młodość Wierzyńskiego
Informatorium. Czytelnia 821.16 ; Wypożyczalnia 81070, 81071, 81072
[Link do katalogu biblioteki](#)
46. Prywatna Ameryka Wierzyńskiego / Zdzisław Marcinów // W: Literatura polska obu Ameryk : studia i szkice. Seria druga / pod redakcją Bożeny Szałasły-Rogowskiej / Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. – S. 61-71
O zbiorze szkiców i esejów „Moja prywatna Ameryka”, wydanym w Londynie w 1966 r.
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego](#)
47. Romantyzm emigracyjnego zwątpienia / Piotr Michałowski // Polonistyka. – 2005, nr 3, s. 48-50
Analiza i interpretacja wiersza „Jesień w Lizbonie”.
48. Sekretne życie autorów lektur szkolnych : nie tacy święci, jak ich malują / Sławomir Koper. – Warszawa : Fronda, 2020. – S. 192-207 : Olimpijski laur poezji : sportowe i alkoholowe fascynacje Kazimierza Wierzyńskiego
Wypożyczalnia 182756
[Link do katalogu biblioteki](#)
49. Skamandryckie listy na emigracji : garść informacji o korespondencji Jana Lechonia, Kazimierza Wierzyńskiego i Mieczysława Grydzewskiego / Beata Dorosz // Napis. – Nr 26 (2020), s. 264-276
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Cyfrowym Instytutów Naukowych](#)
50. Skamandryta i ekspresjonista : przyjaźń Kazimierza Wierzyńskiego i Józefa Wittlina w świetle ich korespondencji / Nina Taylor-Terlecka // W: Reinterpretacje / pod redakcją Macieja Tramera i Agnieszki Wójtowicz. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2015. – S. 235-256
[Wersja elektroniczna książki dostępna w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej](#)
51. Sny o miłości, czyli (post)romantyczna dychotomia dyskursu cielesnego w *Kurhanach* Kazimierza Wierzyńskiego / Jakub Osiński // Tekstura. – T. 6 (2015), s. 77-86
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na Akademickiej Platformie Czasopism UMK](#)
52. Stanisław Barańczak i Kazimierz Wierzyński, czyli o marcu '68 raz jeszcze / Jakub Osiński // W: Stanisław Barańczak : in memoriam / redakcja Jakub Osiński, Michał Pranke, Aleksandra Szwagrzyk, Paweł Tański. – Toruń : „ProLog. Interdyscyplinarne Czasopismo Humanistyczne” : Zakład Antropologii Literatury i Edukacji Polonistycznej. Instytut Literatury Polskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2015. – S. 131-149
[Wersja elektroniczna książki dostępna w serwisie Książki Google](#)

53. Troska i czas : szkice o poezji i przemijaniu / Kazimierz Nowosielski. – Gdańsk : Uniwersytet Gdański, 2001. – S. 61-70 : Samotność, wspólnota i śmierć : (nad jednym wierszem Kazimierza Wierzyńskiego)
O wierszu „Wista i wyspa”.
Wypożyczalnia 179722
[Link do katalogu biblioteki](#)
54. Wielcy sportowcy w poezji Kazimierza Wierzyńskiego : dydaktyczny potencjał wierszy autora Lauru olimpijskiego / Paweł Sporek // W: Reinterpretacje / pod redakcją Macieja Tramera i Agnieszki Wójtowicz. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2015. – S. 257-273
[Wersja elektroniczna książki dostępna w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej](#)
55. Wierzyński i ideologia sanacji / Anna Nasiłowska // W: Dwudziestolecie międzywojenne, II wojna światowa. T. 2 / pod redakcją Ryszarda Nycza. – Kraków : Universitas, 1999. – S. 73-86
Wokół „Wolności tragicznej”.
Informatorium. Czytelnia 821.16
[Link do katalogu biblioteki](#)
56. Wojny z oddali : W imię Ojca Kazimierza Wierzyńskiego / Miłosz Piotrowiak // W: Literatura polska obu Ameryk : studia i szkice. Seria druga / pod redakcją Bożeny Szałasły-Rogowskiej / Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. – S. 73-86
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego](#)
57. „Wypaść z równowagi” : o "chodzonych" wierszach Kazimierza Wierzyńskiego / Joanna Grądziel-Wójcik // W: Reinterpretacje / pod redakcją Macieja Tramera i Agnieszki Wójtowicz. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2015. – S. 219-233
[Wersja elektroniczna książki dostępna w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej](#)
58. Zielone i czarne : o dwóch „eksplozjach” w poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Aleksander Nawarecki // W: Reinterpretacje / pod redakcją Macieja Tramera i Agnieszki Wójtowicz. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2015. – S. 205-217
„intensywna zieleń młodej trawy spontanicznie kojarzy się z autorem Wiosny i wina – witalistą, turystą, sportsmanem i amantem. Ale to skojarzenie nie byłoby aż tak oczywiste, gdyby nie incipit pewnego wiersza, jeden wers, zaledwie dziewięć słów w jednej linijce. To najbardziej znany fragment Wiosny i wina, wizytówka młodego Wierzyńskiego, ekstrakt jego wczesnego stylu, włączony do kanonu szkolnych lektur i trwale tam obecny, więc najpopularniejszy fragment w całym dorobku poety, a może nawet całej spuściznie skamandrytów? Absolutny evergreen!”
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego](#)
59. Żywe fikcje : studia o prozie, poezji i krytyce / Ostap Ortwin ; opracowała Jadwiga Czachowska ; wstępem poprzedził Michał Głowiński. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1970. – S. 305-310 : „Wolność tragiczna” [K. Wierzyńskiego]
Wypożyczalnia 54810
[Link do katalogu biblioteki](#)

POMOCE METODYCZNE DLA NAUCZYCIELI

60. Być jak Kazimierz Wierzyński : scenariusz lekcji bibliotecznej z elementami edukacji sportowej : szkoła podstawowa, kl. VIII / Katarzyna John // Biblioteka w Szkole 2019, nr 12, s. 19-20
Praca z wierszem „100 m” z tomiku „Laur olimpijski” połączona z zajęciami sportowymi na boisku szkolnym.
61. Nauczanie wierszy w szkole powszechnej / Jan Kulpa. – Warszawa ; Wilno ; Lublin : „Nasza Księgarnia”, Sp. Akc. Związku Nauczycielstwa Polskiego, 1939. – S. 66-70 : „Chrystus i dziewczynka” Kazimierza Wierzyńskiego
Informatorium. Czytelnia Pm 95096
[Link do katalogu biblioteki](#)
62. O wartościach sportu i nie tylko : Nurmi Kazimierza Wierzyńskiego w szkole gimnazjalnej / Paweł Sporek // Polonistyka. – 2013, nr 8, s. 28-32

63. *Od Karmazynowego poematu Jana Lechonia do Wolności tragicznej Kazimierza Wierzyńskiego : uczeń wobec poezji Skamandra / Ewa Jaskółowa // W: Lekcja POLSKI(ego) : praktyki edukacyjne wobec niepokojów XXI wieku. T. 2, Praktyki edukacyjne / redakcja naukowa Anita Gis, Krzysztof Koc, Maria Kwiatkowska-Ratajczak, Mirosław Wobalis. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe UAM, 2021. – S. 49-60*
Informatorium. Czytelnia 821 (091)
[Link do katalogu biblioteki](#)
64. *Poezja i metody aktywizujące : scenariusze lekcji. Cz. 2 / Edyta Wójcicka // Język Polski w Gimnazjum. - 2016/2017, nr 2, s. 87-107*
Zawiera scenariusz lekcji do wiersza „Zielono mam w głowie” pt.: Szczęśliwy poeta : (scenariusz z wykorzystaniem hipotezy interpretacyjnej i metody graffiti).
65. *Poezja w szkole : propozycje rozwiązań metodycznych / Anna Wiech. – Słupsk : Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1984. – S. 135-139 : Kazimierz Wierzyński „Skok o tycze”*
Wypożyczalnia 167608
[Link do katalogu biblioteki](#)
66. *Skowyt nadczłowieczy spod ziemi dalekiej : powstanie warszawskie w poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Jakub Osiński // Polonistyka. – 2014, nr 9, s. 16-18*
O lirykach z tomu „Krzyże i miecze”.

OPRACOWANIA POMOCNICZE DLA UCZNIÓW

67. *Chocholi taniec roku 1968 : (Czarny polonez Kazimierza Wierzyńskiego / Wiesław Kot // W : Glosariusz od Młodej Polski do współczesności : materiały do kształcenia literackiego w szkole średniej / pod redakcją Tadeusza Patrzałka. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1991. – S. 262-272*
Wypożyczalnia 136680, 136681
[Link do katalogu biblioteki](#)
68. *Czytamy polskie wiersze współczesne / Marek Adamiec. – Gdańsk : HARMONIA, 1997. – S. 128-132 : Kazimierz Wierzyński „Przepis sanitarny”*
Wypożyczalnia 147021, 174385
[Link do katalogu biblioteki](#)
69. *Dwudziestolecie międzywojenne : liceum, technikum / Aldona Szóstak. – Kraków : Greg, 2000. – S. 88-91 : Kazimierz Wierzyński*
Biografia oraz interpretacja i analiza wierszy: „Zielono mam w głowie” i „Jestem jak szampan”.
Informatorium. Czytelnia 371.67::314
[Link do katalogu biblioteki](#)
70. *Język polski od A do Z : Młoda Polska, Dwudziestolecie międzywojenne : matura, egzaminy : repetytorium / Ewa Litman, Janusz Stefański. – Wydanie trzecie. – Warszawa : „Kram”, 2000. – S. 180-187 : Od „Śpiewu dionizyjskiego” do „Kurhanów” : poezja Kazimierza Wierzyńskiego*
Informatorium. Czytelnia 371.67::314
[Link do katalogu biblioteki](#)
71. *Język polski od A do Z : Młoda Polska, Dwudziestolecie międzywojenne : matura, egzaminy : repetytorium / Ewa Litman, Janusz Stefański. – Wydanie 3, dodruk 2. – Warszawa : „Kram”, 2001. – S. 180-187 : Od „Śpiewu dionizyjskiego” do „Kurhanów” : poezja Kazimierza Wierzyńskiego*
Wypożyczalnia 156334
[Link do katalogu biblioteki](#)
72. *Poezja Kazimierza Wierzyńskiego / Marta Wyka // W: Autorzy naszych lektur : szkice o pisarzach współczesnych / pod redakcją Włodzimierza Maciąga. – Wydanie IV zmienione. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1987. – S. 37-47*
Informatorium. Czytelnia 821.16
[Link do katalogu biblioteki](#)

73. Westchnienia i ostrzeżenia liryczne Kazimierza Wierzyńskiego / Andrzej Łopata // W: Lekcje poezji w szkole średniej : poezja na maturze. Cz. 3 / pod redakcją Małgorzaty Jadwigi Kowalczyk, Alicji Krawczyk. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP Spółka z o.o. , 1998. – S. 149-160
M.in. o wierszach „Oda prowincjonalna”, „Westchnienie staroświeckie” i „1-go września 1944”.

Wypożyczalnia 148657

[Link do katalogu](#)

Olsztyn, 11.04.2024 r.

Opracowanie: Bernadeta Golus